

Ob zakonu o razpisu volitev ljudskih odborov

Zvezna ljudska skupščina je sprejela na svojem decembrskem zasedanju zakon, ki določa, da se morajo opraviti volitve ljudskih odborov najkasneje do začetka l. 1958. Tako je nastopajoče leto leto priprav za volitve novih ljudskih odborov. Te priprave bodo toliko boljše, kolikor bomo med letom uspešneje rešili nekaj osnovnih vprašanj, od katerih je odvisen tudi tempo nadaljnjega razvoja socialističnih odnosov in krepitve proizvodnih sil v naši državi. V zvezi s tem se postavlja vrsta nalog. Na nekatere je pokazala nedavna diskusija v zvezni ljudski skupščini v zvezi z družbenim planom za l. 1957. Druge izhajajo iz pripravljanja splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev in zakona o razdelitvi pristojnosti med okraje in občinami. Nič manjše vloge nimajo dosežanje izkušnje ljudskih odborov okrajev in občin, ki delujejo od septembra l. 1955.

Te izkušnje niso majhne. Upoštevanje bodo pri nadaljnjem izpopolnjevanju sistema. No, so tudi stvari, ki ne tečejo dobro ali ki niso dobre. Te je treba odpraviti. Naj opozorimo samo na nekatere probleme, ki jih bo potrebno obdelovati že od začetka letošnjega leta. Gre prvič za potrebo stalne krepitve materialne osnove in samostojnosti podjetij in komun, drugič za ustrezajoče

spremembe v našem proračunskem in finančnem poslovanju, tretjič za spremembe v pristojnosti občin in okrajev, četrtič za nadaljnjo graditev sistema demokratične, strokovne in družbene kontrole in evidence itd.

Nedavna diskusija v zvezi s planom je pokazala na perspektivo reševanja problemov, ki so pred nami. Potrebno pa je izhajati iz konkretnih možnosti in pogojev, v katerih živimo in ne izgubljam potrpljenja, če na posameznih sektorjih ne sledijo neposredno uspehi. Stvari ni mogoče spreminjati iz enega ali več središč od zgoraj, niti preko noči. To je proces, ki zahteva sredstva in čas. Sredstva pa moramo ustvariti sami.

No, so še druga vprašanja v zvezi z nadaljnjo graditvijo komun in tudi pri teh nas v tekočem letu čakajo resne naloge. O nekaterih smo že pisali. So pa izkušnje, ki jih šele moramo zbrati, da bi jih mogli upoštevati ob sprejemanju novih zakonov. Ljudski skupščini LR Srbije in LR Bosne in Hercegovine sta že razpravljali o dosežanjih izkušnjah in ugotovili načela za nadaljnje delo ter osnovne probleme, ki jih je treba rešiti pred volitvami. Tudi v drugih republikah proučujejo dosežanje izkušnje in iščejo ustrezajoče rešitve problemov, ki še obstajajo.

Uporabljanje skladov za kreditiranje stanovanjske graditve

Zvezni izvršni svet je sprejel uredbo, s katero je spremenil uredbo o izvajanju zakona o prispevku za gradnjo stanovanj. S to uredbo sta bili uveljavljeni dve spremembi. Prva se nanaša na sredstva, ki se vplačujejo v občinske sklade za gradnjo stanovanj. Po novi uredbi se bodo v bodoče vplačevala v občinske sklade za kreditiranje stanovanjske graditve tudi sredstva, ki so določena za stanovanjsko graditev s predpisi o upravljanju stanovanjskih zgradb in o dajanju poslovnih prostorov v najem. Teh sredstev doslej niso vplačevali v občinske sklade za kreditiranje stanovanjske graditve, tako da so okraji, ki so jih realizirali, to pa so bila največkrat velika mesta, iz njih ustvarjali proračunske sklade za gradnjo stanovanj. Sredstva, ki so bila tako vložena v gradnjo stanovanj, se niso znova vračala v proračun ljudskega odbora. S tem je bil dejansko dupliran sistem kreditiranja gradnje stanovanj. S to spremembo je zagotovljeno, da bodo v prihodnje tudi ta sredstva dotekala v občinske sklade za kreditiranje stanovanjske gradnje.

Druga sprememba omenjene uredbe se nanaša na uporabo skladov za stanovanjsko graditev, oziroma na namen sredstev iz teh skladov. Ta sprememba omogoča, da se sredstva občinskih skladov za kreditiranje stanovanjske graditve uporabljajo tudi za kreditiranje komunalnih del, ki so vezana na stanovanjsko graditev (vodovodi, kanalizacija, električna razvodna mreža itd.). Doslej so bile v veljavi omejitve, tako da občinski

ljudski odborji niso mogli dajati kreditov iz teh skladov za izvajanje takšnih komunalnih del. To je bil pogosto vzrok, da vzporedno z graditvijo novih stanovanj niso izvajali tudi nujnih komunalnih del. V bodoče bodo občinski ljudski odborji in organi, ki upravljajo občinske sklade za kreditiranje stanovanjske graditve prosto odločali, kolikšen del občinskega sklada je mogoče porabiti za kreditiranje graditve komunalnih objektov, ki so vezani na gradnjo novih stanovanj. Edina omejitev, ki jo določa ta uredba, zagotavlja, da se za komunalna dela ne bo potrošil nesorazmerno velik del občinskih skladov; zato določa, da ta sredstva ne smejo presegati 30 odstotkov skupnih sredstev, s katerimi razpolaga sklad za kreditiranje stanovanjske graditve.

UPRAVLJANJE OSNOVNIH SREDSTEV GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

Zvezni izvršni svet je sprejel uredbo, s katero je spremenjena in dopolnjena uredba o upravljanju osnovnih sredstev gospodarskih organizacij. Po spremembah, ki jih prinaša ta uredba, je šteti za osnovna sredstva tudi tista, ki so tvorila »ustanovitveno naložbo« novoustanovljenih gospodarskih organizacij. V ta sredstva, torej v ustanovitveno naložbo novoustanovljenih gospodarskih organizacij, se štejejo režijsko stroški podjetja ali

obratov v graditvi, stroški za študije in raziskovanja splošnega značaja, stroški izdelave generalnega programa in glavnega načrta, za vzgojo kadrov do začetka obratovanja podjetja ali obrata itd.

S to spremembo je ustvarjena nova kategorija investicijskih naložb, ki se ločeno izkazuje in ločeno amortizira. Zneski amortizacije za ta sredstva se uporabljajo prvenstveno za plačilo investicijskih kreditov, iz katerih so bili financirani stroški za ustanovitveno naložbo.

Ena izmed dopolnitev, ki jo prinaša ta uredba, določa, da lahko gospodarska sodišča ob določenih pogojih prepovejo opravljanje vodilnih in odgovornih poslov v gospodarskih organizacijah osebam, ki so bile obsojene zaradi gospodarskih prestopkov. Uredba določa denarne kazni za tisto gospodarsko podjetje in odgovorne osebe v gospodarski organizaciji, v katerih postavijo na vodilno mesto osebo, ki je bila kaznovana s prepovedjo dela na odgovornih mestih v gospodarskih organizacijah za dobo 1 do 5 let.

Ta določba vsekakor ne bo likvidirala raznih pojavov kriminalnega odnosa do družbene imovine, bo pa nedvomno podprla prizadevanja delovnih ljudi naše države, ki se borijo proti tistim, ki bi radi živeli na račun družbene skupnosti.

NADOMESTILO GRADBENIM DELAVCEM ZA IZGUBLJENI ZASLUŽEK ZARADI PREKINITVE DELA POZIMI

Zvezni izvršni svet je sprejel odločbo, s katero dopušča dajanje kreditov gradbenim podjetjem za izplačevanje nadomestil za izgubljene zasluge svojim stalnim delavcem zaradi pretrganja dela v zimskem razdobju.

Po odloku o priznavanju nadomestila za plačo v času pretrganja dela se gospodarsko organizaciji kot izredni stroški priznajo samo tista nadomestila, ki so bila izplačana v dnevih, v katerih je nastopila prekinitev dela. Za tiste dneve, ko dela niti začeli niso, gospodarskim organizacijam nadomestila za plače niso priznavali v izredne stroške z izjemo, če je prekinitev dela nastopila zaradi prekinitve električnega toka.

S takimi določbami so bile prizadete gospodarske organizacije v gradbeništvu. Te imajo veliko stalno zaposlenih delavcev, ki delajo na odprtem prostoru in so tako izpostavljeni vremenskim vplivom tudi med sezono, posebno pa v zimskem razdobju. Zasluzki niso taki, da bi delavec mogel na svoje breme nositi take izgube, toda tudi podjetja jim niso mogla izplačati nadomestila na račun stroškov proizvodnje.

To vprašanje je bilo z omenjeno odločbo regulirano tako, da se podjetjem v gradbeništvu priznajo izdatki za nadomestilo za plačo, ki ga izplačajo stalno zaposlenim delavcem za izgubljeni zaslužek v zimskem razdobju, kot izredni stroški. Ker podjetja v gradbeništvu v zimskem razdobju nimajo zadostne realizacije, je s to odločbo omogočeno, da vzamejo poseben kredit za izplačilo nadomestil. Ta ukrep pa ne rešuje trajno tega problema. Razmišljajo o ukrepih, ki bodo gradbenim podjetjem omogočili, da v času sezone zagotove iz svojih dohodkov rezervna sredstva za izplačevanje stalno zaposlene delovne moči v zimskem razdobju.